

BELZEBUBBELS

In iedere Debat laat een anonieme auteur licht schijnen over wat hem of haar bezighoudt.

Vorbij verschrikking

De Poolse president is dood. Lech Kaczynski en zijn vrouw Maria zijn niet meer. En niet alleen zij zijn noodlottig aan hun einde gekomen. De lijst met namen van slachtoffers lijkt onuitputtelijk. Een groot deel van de Poolse bestuurlijk elite is weg. In een klap weggevaagd. Hoe nu verder?

De Poolse grondwet biedt enige houvast. Binnen twee maanden zullen er nieuwe verkiezingen worden georganiseerd. Een nieuwe president zal dus spoedig worden gevonden. Maar kun je daarmee de leemte vullen die door de vliegtuigcrash is ontstaan?

Stel je eens voor dat ons staatshoofd Beatrix zou wegvallen, of Balkenende, samen met Bianca, CDS Peter van Uhm en Nout Wellink. Maar dan heb je nog geen 5% van het dodental te pakken. Dus noem bijvoorbeeld eens een Alexander Pechtold, een Femke Halsema en een Geert Wilders als omgekomen parlementsleden. Het gat dat dan ontstaat zal onvoorstelbaar groot zijn. Een tijdperk in de politiek komt zo abrupt aan het einde. De weerspiegeling van een tijdsgeest heeft geen personificatie meer. Het politieke leven heeft geen ijkpunten meer. Een generatie valt weg. Ineens, door een nota bene een vliegtuigcrash.

Vrijgekomen bestuurlijke plaatsen kunnen uiteraard weer worden opgevuld en er zullen weer nieuwe ijkpunten, sleutelfiguren en autoriteiten opkomen. Sommige mensen zouden misschien wel beweren dat ze Balkenende helemaal niet zo zullen missen. Hoe eerder nieuwe verkiezingen hoe beter. Maar omvang van de Poolse vliegtuigramp is zoveel groter.

Er is echt een gat geslagen. Wie moet er op de Poolse winkel passen, als het winkelpersoneel zelf ook is uitgedund of verslagen?

Voorbeelden van presidenten en regeringsleiders die tijdens hun ambt zijn gestorven zijn niet zeldzaam. Alleen al in de Amerikaanse geschiedenis zijn er vier presidenten vermoord en vier tijdens hun ambtperiode overleden. Met de vroegtijdige aftreding van Richard Nixon, heeft dus ongeveer 20% van de Amerikaanse presidenten de ambtelijke eindstreep niet gehaald. De VS zijn keer op keer het verlies van hun president overkomen. Met zo'n hoog 'uittredingspercentage' zou je bijna kunnen denken dat een gedwongen machtswisseling het tot de politieke cultuur van de VS hoort. En telkens weer heeft het Amerikaanse volk het verlies weten te overkomen. Met Kennedy als laatste omgekomen president, lijkt het verlies van een Amerikaans staatshoofd tot een ver verleden te behoren.

De Amerikaanse voorbeelden staan echter niet eens in de schaduw van de Poolse verlies. De dood van het zittende staatshoofd is nu slechts het topje van de ijsberg. Dat maakt de vliegtuigramp zo onverstelbaar catastrofaal.

De onfortuinlijke Poolse geschiedenis heeft er een nieuw hoofdstuk bij gekregen. Een grote ramp in vreedstijd, die zijn weerga gelukkig niet kent. Ik hoop dat binnen Europa en ver daar buiten zich bewust is van de catastrofe, hoe moeilijke de totale omvang van de ramp ook is te overzien. Niet te omvatten, zelfs voorbij verschrikking.